

Sygn. akt II KK 369/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 grudnia 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Mirek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

SSN Dariusz Kala

Protokolant Elżbieta Wawer

w sprawie **D. C.**

skazanego z art. 177 § 2 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 17 grudnia 2019 r.,

kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w S.

z dnia 27 listopada 2018 r., sygn. akt II Ka (...)

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Ł.

z dnia 23 maja 2018 r., sygn. akt VII K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok w części, w jakiej nie orzeka wobec
D. C. obowiązku - spośród wymienionych w art. 72 § 1 k.k. - i w
tym zakresie sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym Sądowi Okręgowemu w S..**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Ł., wyrokiem z dnia 23 maja 2018 r., sygn. akt VII K (...), uznał oskarżonego D. C. za winnego tego, że w dniu 16 maja 2017 r., w miejscowości K., gmina P., woj. (...) na drodze (...) nieumyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, w ten sposób, że kierując samochodem osobowym marki S. o nr rej. (...), nie zachował szczególnej ostrożności podczas wykonywania manewru cofania z wjazdu na teren posesji i włączania się do ruchu, wykonując wskazany manewr pomimo niezapewnienia sobie pomocy innej osoby, w sytuacji braku możliwości obserwacji drogi od strony miejscowości S., a następnie nie ustąpił pierwszeństwa nadjeżdżającemu od tej strony motocyklowi marki Y. o nr rej. (...) kierowanemu przez pokrzywdzonego D. G., czym doprowadził do zderzenia pojazdów, nieumyślnie powodując u kierowcy motocykla D. G. obrażenia ciała w postaci złamania trzonu kręgu szyjnego C5 z uszkodzeniem rdzenia kręgowego, z dodatkowym powikłaniem odoskrzelowego zapalenia płuc, które spowodowało niewydolność oddechową pokrzywdzonego, skutkującą jego zgonem w dniu 31 maja 2017 r., to jest dokonania czynu wyczerpującego dyspozycję art. 177 § 2 k.k. i za to na podstawie tego przepisu wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat. Dodatkowo, na podstawie art. 71 § 1 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 100 stawek dziennych grzywny, ustalając wysokość jednej stawki na kwotę 12 zł. Ponadto zasądził od oskarżonego na rzecz D. G., M. G. oraz A. G. kwoty po 10.000 zł tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę oraz orzekł wobec oskarżonego podanie wyroku do publicznej wiadomości.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego. Apelujący, zaskarżając wyrok w całości i zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, prawa procesowego a także błąd w ustaleniach faktycznych, wniósł o zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji i uniewinnienie oskarżonego od zarzucanego mu czynu lub o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy w S., wyrokiem z dnia 27 listopada 2018 r., sygn. akt II Ka (...), zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że obniżył wysokość zadośćuczynienia zasądanego na rzecz D. G., M. G. oraz A. G. do kwot po 5000 zł na rzecz każdego z pokrzywdzonych, oraz uchylił rozstrzygnięcie o zastosowaniu

wobec oskarżonego środka karnego w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości.

Kasację od wyroku Sądu odwoławczego wniósł na niekorzyść skazanego Prokurator Generalny, zaskarżając go w części dotyczącej orzeczenia o karze, w zakresie braku rozstrzygnięcia o nałożeniu na oskarżonego przynajmniej jednego z obowiązków wymienionych w art. 72 § 1 k.k. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił rażące naruszenie prawa materialnego, a to art. 72 § 1 k.k., polegające na nienałożeniu na oskarżonego przez Sąd Okręgowy w S. przynajmniej jednego z obowiązków probacyjnych wymienionych w art. 72 § 1 k.k., do czego był zobowiązany utrzymując w mocy orzeczoną przez Sąd Rejonowy wobec D. C. karę roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania, przy jednoczesnym uchyleniu orzeczonego przez Sąd Rejonowy środka karnego w postaci podania wyroku do publicznej wiadomości i braku orzeczenia innego środka karnego

W konkluzji kasacji Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w S. w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasację, z uwagi na podniesiony w niej zarzut, należało uznać za oczywiście zasadną, a to pozwalało uwzględnić ją w całości na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Trafnie zarzucono w kasacji, że Sąd odwoławczy nie zastosował wobec skazanego żadnego z obowiązków probacyjnych, o których mowa w art. 72 § 1 k.k., pomimo że przepis ten obligował do jego orzeczenia. Podnoszone w kasacji uchybienie stanowiło zatem rażące naruszenie prawa, które mogło mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Norma zawarta w art. 72 § 1 k.k. formułuje dwuwariantową dyrektywę postępowania.

Po pierwsze, zawieszając wykonanie kary przy jednoczesnym zastosowaniu środka karnego sąd może orzec dodatkowe obowiązki probacyjne – w tym zakresie ich orzeczenie ma charakter fakultatywny.

Po drugie, jeśli zawieszeniu wykonania kary nie towarzyszy orzeczenie środka karnego, sąd musi nałożyć na oskarżonego co najmniej jeden z obowiązków probacyjnych, o których mowa w art. 72 § 1 k.k. W tym zakresie przepis ma charakter obligatoryjny.

Pamiętać przy tym trzeba, że w stanie prawnym obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r., ujęty w art. 46 § 1 k.k. obowiązek naprawienia szkody nie ma już charakteru środka karnego w rozumieniu przepisów rozdziału V Kodeksu karnego, lecz należy do grupy środków kompensacyjnych.

Odnosząc powyższe do realiów przedmiotowej sprawy należy wskazać, że jedynym środkiem karnym, jaki został orzeczony wobec oskarżonego przez Sąd pierwszej instancji było podanie wyroku do publicznej wiadomości. Sąd odwoławczy, modyfikując zaskarżony wyrok od stosowania tego środka probacyjnego jednak odstąpił.

Oczywistym jest zatem, że w zaistniałej sytuacji Sąd odwoławczy, decydując się na takie rozstrzygnięcie i mając jednocześnie w polu widzenia treść art. 72 § 1 k.k. oraz kierunek zaskarżenia (apelacja została wniesiona wyłącznie na korzyść oskarżonego), powinien był zastosować wobec oskarżonego obowiązek probacyjny, którego dolegliwość nie przewyższałaby dolegliwości płynącej z zastosowania środka karnego, o którym orzekł Sąd pierwszej instancji.

Kierując się powyższym, Sąd Najwyższy uwzględnił kasację i uchylił zaskarżony wyrok w części, w jakiej nie orzeka wobec D. C. obowiązku - spośród wymienionych w art. 72 § 1 k.k., przekazując sprawę w tym zakresie Sądowi Okręgowemu w S. do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.